



ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Zuzany Bystřické a soudců Mariana Kokeše a Lubomíra Majerčíka v právní věci

žalobce: J. E.
zastoupen advokátkou Mgr. Barborou Chrástkovou
sídlem Města Mayen 1536, 686 01 Uherské Hradiště

proti
žalovanému: Krajský úřad Zlínského kraje
sídlem Tomáše Bati 21, 761 90 Zlín

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 10. 2023, č. j. KUZL 91654/2023, sp. zn. KUSP 90379/2023 ÚP-C,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a průběh správního řízení

1. Žalobce se podanou žalobou domáhá zrušení v záhlaví citovaného rozhodnutí, kterým žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Městského úřadu Uherský Brod

(dále též „stavební úřad“ či „správní orgán prvního stupně“) ze dne 9. 8. 2023, č. j. MUUB/77235/2023, o dodatečném povolení stavby (dále jen „stavební povolení“).

2. Ve výroku I. stavebního povolení stavební úřad podle § 129 odst. 2 a 3 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, v rozhodném znění (dále jen „stavební zákon“), rozhodl o žádosti M. K. (dále jen „stavebník“) o dodatečném povolení stavby oplocení pozemku parc. č. XA v katastrálním území V. (dále jen „stavba“). Ve výroku II. stavebního povolení pak stavební úřad stanovil podmínky pro dokončení stavby.

II. Shrnutí argumentů obsažených v žalobě

3. Ve včas podané žalobě (§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s. ř. s.“), splňující též ostatní podmínky řízení (§ 65, § 68 a § 70 s. ř. s.), žalobce navrhl krajskému soudu, aby zrušil napadené rozhodnutí žalovaného i rozhodnutí správního orgánu prvního stupně (§ 78 odst. 3 s. ř. s.).
4. Žalobce je vlastníkem pozemku parc. č. XB, který sousedí s pozemkem, na němž je povolována stavba. Na dotčeném pozemku se nachází rodinný dům č. p. XC. Povolovanou stavbou mají být omezena jeho veřejná subjektivní práva, především právo vlastnické, a to hlavně vlnutím zdiva z důvodu jeho zastínění zbudováním oplocení. Mezera mezi oplocením a rodinným domem žalobce o šířce 40 cm taktéž neumožňuje odstranění spadlého sněhu. Výška oplocení (2,050 m) převyšuje okap obydlí žalobce, není tedy možné jej čistit. Žalobce taktéž nesouhlasí se závěrem žalovaného ohledně osvětlení dotčené zdi sluncem. Zeď podél povolovaného oplocení je orientována od východu na západ, nikoliv od severu na jih. Správní orgány taktéž nesprávně vyhodnotily, že se dům žalobce nachází v řadové zástavbě. Žalobce pro svou žádost o povolení použil zaměření, které si však nechal zpracovat žalobce. Žalobce taktéž namítá, že v rámci místního šetření pracovnice stavebního úřadu neuvedla, že v té době již byla stavba oplocení dokončena. Závěrem žalobce tvrdí, že oplocení nedosahuje výšky 2,050 m, již nyní je o 20 cm vyšší.
5. Žalobce navrhl provedení několik důkazů. Pomocí náčrtu z místního šetření č. 40 ze dne 22. 10. 1971 chce žalobce doložit, že na pozemku parc. č. XA stával dům č. p. XD, který byl odstraněn. Z náčrtu má být evidentní, že jak tento dům, tak dům žalobce stávaly 40 cm od hranice pozemku. Povolovaná stavba proto nerespektuje původní zaměření právních vztahů v území. Žalobce dále navrhl provést jako důkaz fotografii, která má dokumentovat aktuální stav. Dále navrhl provést stanovisko Ing. P. Č., zeměměřického inženýra.

III. Vyjádření žalovaného

6. Žalovaný ve vyjádření k žalobě nejprve uvádí, že žalobce námitky, obdobné těm žalobním, uplatnil již v odvolání, pročez odkazuje na jejich vypořádání v napadeném rozhodnutí. Doplnil, že rodinný dům žalobce č.p. XC je dle mapových podkladů umístěn v území řadové zástavby, přičemž na pozemku parc. č. XA vznikla v důsledku demolice rodinného domu č.p. XD proluka. Rodinný dům žalobce je ve špatném stavebně technickém stavu, který je náchylný ke vzlínání vlhkosti. Povolovaná stavba na tento stav nemá žádný vliv. Žalobní námitky proti provedení místního šetření žalovaný považuje za opožděné, žalobce je totiž neuvedl ani v řízení před stavebním úřadem, ani v odvolání. Žalovaný navrhuje žalobu jako nedůvodnou zamítnout

IV. Posouzení věci soudem

7. Krajský soud, za splnění podmínek pro rozhodnutí věci bez nařízení jednání (§ 51 s. ř. s.), přezkoumal v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.) napadené rozhodnutí žalovaného, jakož i rozhodnutí správního orgánu I. stupně (stavebního úřadu), včetně řízení předcházející jejich vydání, a dospěl k závěru, že žaloba **není důvodná** (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
8. Mezi účastníky je sporné, zda povolovaná stavba oplocení bude nepřiměřeně zastiňovat pozemek a rodinný dům ve vlastnictví žalobce.
9. Ze správního spisu vyplynuly tyto pro věc podstatné skutečnosti. Stavebník podal dne 31. 10. 2022 žádost o dodatečné povolení stavby, stavební úřad postupoval dle § 129 odst. 2 stavebního zákona a dne 1. 12. 2022 zahájil řízení o odstranění stavby, které zároveň přerušil do doby vydání pravomocného rozhodnutí o žádosti stavebníka. V rámci řízení o dodatečném povolení stavby stavební úřad nařídil ústní jednání na 11. 7. 2023 s ohledáním na místě, o kterém byl sepsán protokol. Ústního jednání se účastnila matka žalobce (zastupující jej na základě plné moci), která vyjádřila nesouhlas se stavbou, „*vzhledem ke stáří domu, nebude na něj svítit sluníčko, bude vznikat vlhkost*“, následně opustila ústní jednání před jeho řádným skončením. Dne 9. 8. 2023 vydal stavební úřad rozhodnutí, kterým dodatečně povolil stavbu oplocení. Neshledal důvody, jež by bránily dodatečnému povolení stavby, neboť stavebník předložil dostatečné podklady a dle § 129 odst. 2 a odst. 3 stavebního zákona prokázal, že stavbu oplocení lze dodatečně povolit. K námitce žalobce uvedl, že stavba oplocení je umístěna 40 cm od jeho rodinného domu, což dostatečně zajistí cirkulaci vzduchu. Oplocení je navrženo s výplní z PUR panelů, které jsou demontovatelné, dají se vysunout a umožní případnou údržbu a opravu domu. Stavební úřad poukázal na skutečnost, že právní předpisy problematiku zastínění neřeší, zmínil pouze technickou normu ČSN 73 4301 – Obytné budovy, která má však pouze doporučující charakter. Dále zmínil, že dle § 1013 občanského zákoníku se zakazuje nad míru přiměřenou místním poměrům závažně rušit práva jiných osob. Aby bylo možno obtěžování stínem považovat za nepřiměřenou imisi, muselo by dojít ke splnění dvou podmínek kumulativně. Zaprvé by oplocení muselo stínit nad míru přiměřenou místním poměrům, zadruhé pak podstatně omezovat obvyklé užívání pozemku žalobce. Stavební úřad dospěl k závěru, že k nepřiměřené imisi zastíněním stavbou oplocení nedojde. Žalovaný dále doplnil, že do roku 2012 stával na pozemku parc. č. XA rodinný dům č.p. XD.
10. Podle § 129 odst. 1 písm. b) stavebního zákona stavební úřad nařídí vlastníku stavby nebo s jeho souhlasem stavebníkovi odstranění stavby prováděné nebo provedené bez rozhodnutí nebo opatření nebo jiného úkonu vyžadovaného stavebním zákonem anebo v rozporu s ním, a stavba nebyla dodatečně povolena.
11. Podle § 129 odst. 3 stavebního zákona platí, že stavbu uvedenou v § 129 odst. 1 písm. b) stavebního zákona lze dodatečně povolit, pokud stavebník nebo její vlastník prokáže, že není umístěna v rozporu s cíli a úkoly územního plánování, politikou územního rozvoje, s územně plánovací dokumentací a s územním opatřením o stavební uzávěře nebo s územním opatřením o asanaci území nebo s předchozími rozhodnutími o území, není prováděna či provedena na pozemku, kde to zvláštní právní předpis zakazuje nebo omezuje a není v rozporu s obecnými požadavky na výstavbu nebo s veřejným zájmem chráněným zvláštním právním předpisem. Bude-li stavba dodatečně povolena, stavební úřad řízení o odstranění stavby zastaví. Dodatečné povolení nahrazuje v příslušném rozsahu územní rozhodnutí. Bude-li předmětem dodatečného povolení rozestavěná stavba, stavební úřad stanoví podmínky pro její dokončení.

12. Dodatečné stavební povolení může být vydáno jen při splnění podmínek daných stavebním zákonem a příslušným prováděcím předpisem, tj. pouze v případě, že stavebník podá žádost o dodatečné povolení stavby, resp. dodatečné povolení změny stavby, a předloží k ní podklady ve stejném rozsahu jako k žádosti o stavební povolení. Stavební úřad tedy vychází ze stejných podkladů, jako při rozhodování o stavebním povolení, tedy zejména z projektové dokumentace ke stavebnímu záměru.
13. Umístění i realizace stavby byla stavebním úřadem zhodnocena dle předložené dokumentace a stavební úřad zároveň stanovil podmínky pro dokončení nyní povolované stavby. Žalobce proti postupu stavebního úřadu v této rovině namítá dvě pochybení. Zaprvé namítá, že pracovníce stavebního úřadu nepravdivě v protokolu z ústního jednání ze dne 11. 7. 2023 uvedla, že v uliční části stavby byl vystavěn základ pro oplocení. Žalobce tvrdí, že z uliční části bylo v době konání ústního jednání oplocení již dokončeno.
14. Žalobní námitka je nedůvodná, a to hned z několika důvodů. Zaprvé, žalobce tuto námitku nevznnesl v odvolání proti stavebnímu povolení, i když mu v tom ničeho nebránilo (proti průběhu ústního jednání vznášel v odvolání jiné námitky). Jedná se přitom o skutkovou novotu, ke které krajský soud dle § 75 odst. 1 s. ř. s. nemůže přihlídnout. Zadruhé není patrné, jak by dokončení oplocení v uliční části před konáním ústního jednání mohlo ovlivnit veřejná subjektivní práva žalobce, jejichž ochrany se nyní domáhá. Oplocení v uliční části nesousedí s pozemkem žalobce, nemohlo ani způsobovat jeho zastínění. Zatřetí krajský soud poznamenává, že zástupkyně žalobce ústní jednání opustila před jeho řádným skončením, tudíž vlastním přičiněním nebyla přítomna vyhotovení protokolu z ústního jednání (příloha č. 9a správního spisu), jenž uvádí, že v uliční části byl vystavěn „pouze“ základ pro oplocení, nikoliv dokončená stavba. Kdyby bývala zástupkyně žalobce na jednání zůstala, mohla znění protokolu ovlivnit, či proti němu snášet námitky. Takto však argumentace žalobce působí nepřesvědčivě.
15. Druhou námitkou proti zákonnému postupu stavebního úřadu je skutečnost, že oplocení nedosahuje výšky 2,025 m, ale že je o 20 cm vyšší. Krajský soud předně poznamenává, že žalobce v žalobě chybně uvádí výšku stavby oplocení. Dle projektové dokumentace i stavebního povolení má oplocení sousedící s pozemkem žalobce mít po celé délce výšku 2050 mm. Žalobce naopak v žalobě jednou uvádí, že oplocení má mít výšku 2050 cm, podruhé že 2025 cm, což je nesmyslné. Vzhledem k tomu, že žalobce svoji argumentaci blíže nerozvedl, krajský soud konstatuje, že výška oplocení byla stavebním úřadem řádně povolena na 2050 mm v souladu s projektovou dokumentací a stavebním zákonem.
16. Jádrem žalobní argumentace však představuje obava žalobce z budoucích imisí zastíněním, v důsledku čehož bude docházet ke vzlínání vlhkosti na jeho rodinném domě. Již ve správním řízení správní orgány nahlížely na tuto otázku jako na námitku soukromoprávní povahy ve smyslu § 1013 odst. 1 občanského zákoníku, dle něhož *„vlastník se zdrží všeho, co působí, že odpad, voda, kouř, prach, plyn, pach, světlo, stín, hluk, otřesy a jiné podobné účinky (imise) unikají na pozemek jiného vlastníka (souseda) v míře nepřiměřené místním poměrům a podstatně omezují obvyklé užívání pozemku; to platí i o unikání zvířat“*.
17. Skutečnost, že se jedná o námitku převážně soukromoprávní povahy nikterak nesnižuje míru jejího posouzení ve stavebním či územním řízení. Ostatně dle § 129 odst. 2 věta sedmá stavebního zákona se pro vypořádání námitek uplatněných v rámci řízení o dodatečném povolení stavby přiměřeně aplikuje § 114 odst. 3 stavebního zákona. Dle druhé věty tohoto ustanovení si stavební úřad o námitce občanskoprávní povahy, nedošlo-li o ní k dohodě,

učiní úsudek a rozhodne ve věci; to neplatí v případě námitek týkajících se existence práva nebo rozsahu vlastnických práv.

18. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 30. 4. 2020, č. j. 6 As 171/2019-37 (rozhodnutí správních soudů jsou dostupná na www.nssoud.cz), zdůraznil, že „*námítky budoucích imisí (zápach, hluk a obtěžování hmyzem) a snížení ceny okolních pozemků mají sice převážně soukromoprávní povahu, přesto se s nimi musí stavební úřad vypořádat (§ 89 odst. 6 věta druhá a § 114 odst. 3 věta druhá stavebního zákona). Občanskoprávní námitku, na jejímž řešení se účastníci nedokázali dohodnout, nejprve stavební úřad posoudí z hlediska veřejného práva (tj. na základě obecných požadavků na výstavbu, závazných stanovisek, popřípadě rozhodnutí dotčených orgánů nebo technických norem), a pokud neshledá rozpor s veřejným právem, který by bránil umístění stavby do území nebo jejímu povolení, učiní si následně o důvodnosti občanskoprávní námítky úsudek z hlediska soukromého práva, a to analogicky podle § 1013 občanského zákoníku. Pokud hrozí, že budou v důsledku umístění stavby vnikat na pozemek jiného vlastníka tzv. nepřímé imise v míře nepřiměřené místním poměrům, které budou podstatně omezovat obvyklé užívání sousedního pozemku, neměl by stavební úřad stavbu do území vůbec vpustit nebo by měl ke snížení těchto negativních dopadů stanovit omezující podmínky.*“ Konkrétně se občanskoprávní námitkou nadměrného zastínění věnoval Krajský soud v Brně v rozsudku ze dne 31. 8. 2022, č. j. 30 A 123/2021-216, ve kterém uvedl, že aby byla tato námitka důvodná, „*muselo by se buď velmi výrazně snížit oslunění a denní osvětlení stavby či pozemku oproti stávajícímu stavu, nebo by se jeho výsledná hodnota musela blížit nejnižším hodnotám, které ještě připouští příslušná technická norma (na normové hodnoty odkazuje § 12 odst. 4 vyhlášky č. 268/2009 Sb., o technických požadavcích na stavby). Navíc by se to muselo dít v rozporu s poměry vládnoucími doposud v daném místě (např. vilová čtvrť s řídkou zástavbou, kde je většina domů plně osluněná)*“.
19. Krajský soud se k zákonnosti postupu správních orgánů podle veřejného práva již výše vyjádřil, nyní se zaměří na posouzení, zda dostatečným způsobem posoudily důvodnost občanskoprávních námitek žalobce. Zároveň poznamenává, že § 12 odst. 4 vyhlášky č. 268/2009 Sb., o technických požadavcích na stavby, se na nyní projednávanou věc neaplikuje, neboť upravuje zastínění oken pobytových místností. Na straně rodinného domu žalobce, sousedící se stavbou oplocení, se však žádná okna pobytových místností nenachází, nemohou být tedy ani zastíněna.
20. Je nesporné, že stavba oplocení ze světlo nepropustných PUR panelů zastíní sousedící stěnu rodinného domu žalobce. Z vyjádření správních orgánů i žalobce, obsažených ve spise, krajskému soudu zároveň plyne, že rodinný dům žalobce je staršího data, čemuž odpovídá i kvalita použitého materiálu zapříčiňující větší náchylnost pro poškození zdi vlhkem. Lze tedy minimálně připustit, že stavbou oplocení dojde k omezení užívání pozemku žalobce v tom smyslu, že bude v určité míře zvýšena šance na poškození sousedící zdi vlhkem. Krajský soud se však ztotožňuje s názorem stavebního úřadu, že k omezení užívání nedochází v míře podstatné a současně nepřiměřené místním poměrům.
21. Předně krajský soud musí odmítnout jako rozporné s obsahem spisu tvrzení žalobce, že předmětná zeď je orientována od východu k západu, tedy že k jejímu osvětlení sluncem dochází po celý den. Z přílohy odvolání žalobce, fotografie B, se jasně podává, že zeď je orientována ze severu na jihovýchod pod úhlem cca 30°. K osvětlení zdi tudíž nemůže docházet po celý den, navíc pokud je na západní straně rodinného domu. Žalobce taktéž nepřesně uvádí, že zeď nikdy nebyla zastíněna a vždy na ní svítilo slunce, přičemž ale pomíjí

uvést, že do roku 2012 předmětná zeď jeho rodinného domu sousedila s domem č. p. XD, a to ve vzdálenosti 80 cm. Do roku 2012 tedy muselo v určité míře docházet k zastínění předmětné zdi. Z uvedeného krajského soud současně vyplývá, že zastínění bylo přiměřené poměrům v území, resp. žalobce se nemohl spoléhat, že stavebník bude svůj majetek využívat pouze tím způsobem, jakým jej využíval od roku 2012 doposud.

22. S tím souvisí i další část žalobní argumentace, tedy že díky slunečnímu svitu má docházet k vysoušení zdi rodinného domu č.p. XC, tedy bránění vzlínání vlhkosti, což stavba oplocení vyloučí. Krajský soud ani této argumentaci nepřisvědčil. Z fotografií, obsažených ve spise, je na první pohled zřejmé, že zeď rodinného domu žalobce byla zasažena vlhkostí i bez zastínění. Jak upozornil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 17. 5. 2024, č. j. 5 As 50/2023–35, „nelze spravedlivě požadovat po ostatních osobách, aby se extenzivně přizpůsobovaly nedokonalostem na straně majetku stěžovatele“. Ani žalobce tedy nemůže ze skutečnosti, že jeho rodinný dům je vlivem stáří konstrukce náchylnější ke vnikání vlhkosti, bránit stavebníkovi k využívání svého vlastnického práva, včetně stavby oplocení na svém pozemku. Konečně, jak uvedl žalovaný v napadeném rozhodnutí, konstrukční řešení oplocení umožňuje panely PUR vysunout pro případnou údržbu nebo opravu domu žalobce.
23. Poukaz žalobce na padání sněhu ze střechy do proluky mezi jeho rodinným domem a oplocením působí krajskému soudu nepřesvědčivě. Stavba oplocení naopak padání sněhu do proluky bude spíše zabraňovat. Obdobně krajskému soudu působí poukaz žalobce na znemožnění čištění okapu jeho rodinného domu z důvodu výšky oplocení. Konstrukční řešení oplocení navíc obsluhu sousedící zdi rodinného domu žalobce umožňuje. Mezera 40 cm mezi zdí a oplocením zároveň podle krajského soudu nevylučuje cirkulaci vzduchu v tomto prostoru, ani v tomto případě tedy nejde o omezení v podstatné míře.
24. Krajský soud neprováděl žalobcem navržené důkazy, neboť je shledal nadbytečnými pro zjištění skutkového stavu věci. Listinný důkaz náčrtem z místního šetření č. 40 ze dne 22. 10. 1971 krajský soud neprováděl, protože ve správním spisu již byly obsaženy fotografie a snímky map, které prokazovaly stejné skutečnosti. Ze stejného důvodu krajský soud neprovedl i fotografii, dokumentující současný stav. Krajský soud neprováděl odborné stanovisko Ing. P. Č., neboť z důkazního návrhu žalobce nevyplynulo, jak by toto vyjádření napomohlo k objasnění skutkového stavu.

V. Závěr a náklady řízení

25. Krajský soud proto na základě výše uvedeného žalobu dle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl, neboť není důvodná.
26. O náhradě nákladů řízení krajský soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce ve věci úspěch neměl (žaloba byla jako nedůvodná zamítnuta), a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly, protože mu soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 27. června 2024

Zuzana Bystřická v.r.
předsedkyně senátu